

Нині діюча правова та нормативна база з питань організації медичного постачання в умовах особливого періоду, надзвичайного стану, інших кризових ситуацій потребує упорядкування та приведення у відповідність до реалій сучасної України.

Потребують додаткового вивчення питання правового функціонування системи медичного забезпечення в частині перерозподілу матеріально-технічних ресурсів медичної номенклатури та створення ефективної інтегрованої системи медичного постачання в умовах особливого періоду, надзвичайного стану та інших кризових ситуацій.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про державний матеріальний резерв» від 24.01.1997 р. № 51/97-ВР, із відповідними змінами та доповненнями.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2001 р. № 308 «Про порядок створення і використання резервів для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру та їх наслідків».
3. Гульпа В. С. Організація медичного постачання військових частин та медичних підрозділів сил АТО / В. С. Гульпа // Медичне забезпечення антитерористичної операції : науково-організаційні та медико-соціальні аспекти : збірник наукових праць [за заг. ред. академіка НАМН України Цимбалюка В. І. і академіка НАМН України Сердюка А. М.] – К. : ДП «Пріоритети», 2016.- С. 224 – 231.

Валентина БОЙКО

старший викладач секції державного управління і права Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка

ЩОДО АДАПТАЦІЇ БЮДЖЕТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ

Цивілізаційним вибором України є євроінтеграція, що посідає особливе місце у системі зовнішньополітичних пріоритетів нашої держави. Угодою про асоціацію між Україною передбачається, що співробітництво в галузі управління державними фінансами спрямовується на забезпечення розвитку бюджетної політики і надійних систем внутрішнього контролю та зовнішнього аудиту, що базуються на міжнародних стандартах, а також відповідають основоположним принципам підзвітності, прозорості, економності, ефективності та результативності [1].

Поступове входження в європейські інституції вимагає адаптації

бюджетного законодавства до європейських стандартів, зокрема в частині розподілу та використання коштів Державного бюджету. Недосконалість законодавства створює передумови для зловживань на даному етапі бюджетного процесу та завданню державі величезних фінансових збитків. З огляду на велику кількість бюджетних правопорушень та відповідні рекомендації ЄС, останніми роками відбуваються досить значні зміни у бюджетному законодавстві України, проте питання його вдосконалення є і досі актуальним.

Про ефективність законодавчих змін, направлених на підвищення результативності заходів, що здійснюються на етапі виконання державного бюджету за видатками свідчать, в тому числі, і результати контрольно-аналітичних та експертних заходів, здійснюваних Рахунковою палатою України.

Так, Рахунковою палатою України у 2014 році виявлено порушень бюджетного законодавства на загальну суму 22 млрд. 517 млн. грн. [2], в 2015 році на 22 млрд. 651,8 млн. грн. [3], у 2016 році на 16 млрд. 963,1 млн. грн. [4], а у 2017 році на 23 млрд. 32,4 млн. грн. [5]. Найбільш характерними з них, за кількістю виявлених випадків та обсягами, були: використання бюджетних коштів без належних нормативно-правових підстав; планування з порушенням чинного законодавства та за відсутності правових підстав; використання коштів державного бюджету з порушенням чинного законодавства; порушення під час здійснення закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти [2; 3; 4; 5].

Переважає більшість із зазначених порушень бюджетного законодавства носять систематичний характер, незважаючи на те, що щороку Рахунковою палатою надаються рекомендації щодо покращення управління коштами державного бюджету та усуненню виявлених порушень як самим суб'єктам-порушникам, так і тим органам, що уповноваженні на вжиття відповідних заходів реагування та внесення змін до актів бюджетного законодавства.

Кількість виявлених порушень бюджетного законодавства за 2014 – 2017 роки спочатку мала тенденцію до зменшення (у 2016 році), проте це аж ніяк не зумовлювалося різким підвищенням рівня правової свідомості та правової культури суб'єктів, що здійснювали видатки державного бюджету. Така ситуація швидше була наслідком зменшення кількості перевірок в зв'язку із введенням мораторію на проведення перевірок контролюючими органами [2; 4; 5].

Системний характер переважної більшості порушень бюджетного законодавства та величезні суми завданих збитків від бюджетних правопорушень свідчить про низьку ефективність тих заходів, яких живає Рахункова палата. Реальні заходи по усуненню виявлених порушень бюджетного законодавства здійснюються доволі рідко. Особливо, якщо йдеться про реакцію органів виконавчої влади на

постанови та висновки Рахункової палати, які були надані органам державної влади, підприємствам, установам та організаціям. Складається ситуація, коли Рахункова палата здійснює наглядові функції, а результати її діяльності не реалізуються.

З огляду на це, необхідно внести зміни до бюджетного законодавства, передбачивши в ньому не лише повноваження по виявленню правопорушень та наданню пропозицій щодо їх усунення, а і по притягненню до відповідальності. Так, службовці Рахункових палат у Іспанії і Туреччині не тільки здійснюють перевірки правильності та законності здійснення господарських операцій, а й проводять розслідування та виносять судові постанови. При цьому Рахункова палата не входить до судової системи відповідної країни, залишаючись незалежним органом фінансового контролю [6, с. 47 – 53]. І хоча Рахункові палати таких країн як Росії, Польщі та Чехії, теж не наділені «судовими» функціями, а у країнах Європейського Союзу функції примусу, якими наділяються органи державного фінансового контролю, поступово відмирають, проте у країнах Центральної та Східної Європи на перехідний період вони є необхідними, ми підтримуємо думку про те, що в сучасних умовах «використання засобів примусу в діяльності вищого органу державного фінансового контролю в бюджетному процесі вважається вкрай потрібним» [7, с. 285]. З огляду на це, вважаємо за необхідне внести відповідні зміни до Бюджетного кодексу України та ЗУ «Про рахункову палату», надавши право Рахунковій палаті застосувати заходи впливу до порушників бюджетного законодавства.

Список використаної літератури

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011.
2. Звіт Рахункової палати за 2014 рік. – Режим доступу: http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16747166/zvit_2014.pdf.
3. Звіт Рахункової палати за 2015 рік. – Режим доступу: http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16748714/Zvit_2015.pdf.
4. Звіт Рахункової палати за 2016 рік. – Режим доступу: http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16751480/Zvit_2016.pdf.
5. Звіт Рахункової палати за 2016 рік. – Режим доступу: http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16755497/Zvit_RP_2017.pdf?subportal=main.
6. Дорош Н. І. Державний фінансовий контроль: зарубіжний досвід і шляхи вдосконалення // Фінанси України. – 2009. – № 1. – С. 47 – 53.
7. Гетманець О. П. Бюджетний контроль: організаційно-правові засади: монографія / О. П. Гетманець. – Х. : Екограф, 2008. – 308 с.

Наталія БОЙКО

*аспірантка кафедри права
та європейської інтеграції
ДРІДУ НАДУ*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ЛЮДИНИ НА СУДОВИЙ ЗАХИСТ В УКРАЇНІ ЯК УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВИХ ЗАСАД ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Конституцією України (стаття 21) передбачено, що усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах [1]. У такий спосіб закріплено положення про те, що права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними, адже права людини належать їй від народження, держава та суспільство визнають цей факт, гарантують та захищають права людини. Основним Законом нашої держави визначено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави [1]. Тобто, держава зобов'язана гарантувати захист прав і свобод людини. Водночас, права людини, які закріплені Конституцією України, визначають статус особи в державі та суспільстві.

На думку Л. Новак-Каляєвої, «безумовність дотримання прав і свобод людини та невідворотність відповідальності за їх порушення на всіх без винятку рівнях владної ієрархії – це ідеал, до якого прагнуть всі демократичні суспільства. Досяжність цього ідеалу обумовлюється назагал розвиненістю правової системи, рівнем організаційної культури та моральними засадами суспільства, що становлять основи акцентованої суспільством ідеології» [2, с. 42]. В умовах сьогодення права людини часто порушуються не тільки суспільством, але й державою в особі її органів та посадових осіб. Саме тому розбудова України як демократичної та соціально-правової держави нерозривно пов'язана з належним забезпеченням права людини на судовий захист. З часу проголошення України незалежною державою, право людини на судовий захист стало одним з головних прав, гарантованих Конституцією України.

Право на судовий захист нормативно визначено в конституціях більшості розвинутих держав. В Україні право на судовий захист закріплено в статті 55 Конституції України. Відтак, кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб [1]. При цьому право на судовий захист має універсальний характер, оскільки судовому захисту підлягають будь-які права і свободи людини,